

Csoportbeszámoló

A WEXEdU Alapítvány
ERASMUS+ KA1 VETPRO project 2020-2021
(2020-1-HU01-KA102-077840)
Munkatársak külföldi továbbképzése
projekt címe: „Developing entrepreneurial skills in vocational education”
Célország: Raahe, Finnország
Fogadó intézmény: BRAHE szakképző központ
(BRAHE Koulutuskeskus)

Az utazás dátuma: 2022. 09.19.-25.

Részvevők:

Dózsa Lajos János (Kós Károly Technikum - Érd),
Fekete Tibor József (Kós Károly Technikum - Érd),
Hendzsel Ilona (Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium),
Mazán Barbara Lilla (Kós Károly Technikum - Érd),
Molnár Diana Cecília (Kós Károly Technikum - Érd),
Mosoni-Preis Judit (WEXEdU Alapítvány, Szentendre)
Németh Mónika (BMSZC Neumann János Számítástechnikai Szakgimnáziuma),
Várady Zoltán Ferenc (BMSZC Neumann János Számítástechnikai Szakgimnáziuma)
Varga Bernadett (Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium),

1. Nap -2022. szeptember 19.

Odautazás (Budapest-Helsinki-Oulu-Raahe)

Az oului repülőtéren **Ari Hannus** és **Maili Ahola** fogadott minket. Közel egy órás autótú után az esti órákban megérkeztünk a régi városközpontban lévő szállásunkra. Bőséges élelmiszercsomagot készítettek a későbbi napok reggelijének biztosítására, majd a másnapi indulás időpontjának egyeztetése után elbúcsúztak. A csapat ezután rövid városnéző sétára indult.

2. Nap- 2022. szeptember 20.

Az első munkanapon a fogadó intézményben rövid bemutatkozó kör után a finn oktatási rendszerről és a BRAHE ről tartott prezentációt **Ari Hannus** és **Niina Kuusirati**. Az intézmény multidiszciplináris oktatási központként definiálja magát, amelyben középiskolás és felnőtt egyaránt találhat szakmai képzésre lehetőséget. A több lábon álló képzési központban a technológiai, közlekedési és szolgáltató ágazat mellett művészeti és mezőgazdasági tagintézmények is találhatóak. Rendszeresen felülvizsgálják az oktatott szakterületeket és megszüntetik azokat, amelyekre már nincs kereslet a munka világában, behoznak újakat, amelyekre viszont kialakult az igény.

A finn oktatási rendszert is bemutató prezentáció során összehasonlítottuk a két ország szakképzési stratégiáját, azonosítottuk az egyező és az eltérő elemeket. Különleges lehetőség a finn szakképzésben, hogy a tanulásba bármikor bekapcsolódhat az újonnan érkező diák az év folyamán. Korhoz nem kötött a felvétel. Felmérik a jeletkező tudását és ennek alapján minden egyes diák egyéni fejlesztési tervet kap, amelyet a tanár figyelemmel kísér és támogat. Az első években közismereti képzést is kapnak (matematika, történelem, finn, svéd, angol, informatika), utána egyre nagyobb hangsúlyt kap a szakmai képzés és a gyakorlat. 5 főbb számonkérés („vizsga”) van, amely az adott tananyagról való számot adás. Ezek nem hagyományos írásbeli vizsgák, kizárólag gyakorlati jellegűek. A

számadáson részt vesznek „külsős” szakemberek, illetve többnyire a gyakorlati szakoktatók a diák munkahelyéről vagy külsős tanárok, akik tanácsadók vagy óraadók. A tanárok évi 1500 órát kell, hogy teljesítsenek, de ennek csak egy része kötött, a többi óra felett maguk rendelkeznek.

Az iskola étkezőjében ebédeltünk házigazdáinkkal, ennek során egy magyar származású felnőtt diákkal is lehetőségünk nyílt beszélgetni. Ez megerősítette a korábbi információinkat. Megmutatta az oktatási segédleteit is. A délután folyamán a gyakorlati képzés helyszínei közül a tankonyhákat és az autószerelő műhelyt tekintettük meg. Előbbiben láthattuk az egyik finn étel, a rakka porciózását, a modern gépparkot és a tágas munkatereket, az utóbbiban a kiterjesztett valóság felhasználását mutatták be. Ezek után a tanári helyiségekbe is bepillanthattunk, sőt az egyik tanáriban matematika és angol szakos kollégákkal beszélhettünk napi tapasztalataikról. A késő délutánba nyúló program végén házigazdáink a környék természeti oldalát mutatták meg egy rövid autós kirándulás keretében, majd szálláshelyünkre hajtottunk.

3. Nap -2022. szeptember 21.

A második napon az iskolai tanári reggelin vettünk részt, ahol meghallgattuk az iskola tanárai között ülve a hét hátralévő részére vonatkozó vezetői információkat, kéréseket, utasításokat. Itt találkozhattunk futólag a gazdasági igazgatóval **Antti Lantoo**val, aki délutáni programunk főszereplője volt. A reggeli eligazítás után részt vehettünk médiaszakos diákok gyakorlati tevékenységében egy fotózáson. Ezután a Lybecker művészeti iskolába utaztunk (Media Center Lybecker), ahol széles spektrumát láthattuk a kreativitás fejlesztésének. Lenyűgöző technikai támogatás mellett, modern IT eszközök segítségével készültek 3D animációk, karaktergrafikák, mozgásfázisok. **Inga Mustakallio** festőművész tanár lendületes kalauzolása mellett a hagyományos képzőművészeti oktatásba is bepillanthattunk. A megszólított diákok bátran, szívesen meséltek arról, hogy milyen eredményeket értek el, milyen projekten dolgoznak éppen. **Mira Torvinen-Määttä** képzőművész tanár bemutatta a tagintézmény igazgatóját, aki névjegyet, csomagolástechnikát és egyéb grafikai tervezést igénylő készterméket mutatott.

Mivel a szerdai napon az alsóbb évesek közismereti tárgyakat tanulnak a főépületben (matematika, finn, angol, stb.), néhány tanteremben igen kevés diák tartózkodott, de számos tanárral találkoztunk, akik lelkesen és hosszasan meséltek az általuk tanított tárgyról: szépművészet, grafika, fotózás és szerkesztés, játéktervezés (2D és 3D). A játéktervező szak felsőbb évesei közül sokan részt vettek az órán, sőt, egyszerre 4 féle óra zajlott különböző évfolyamokon, egy tanterem belülről, párhuzamosan. A tanulók többnyire önállóan dolgoztak, a szakoktató csak felügyelt és kérdésekre válaszolt. Az egyik tantermet éppen átrendezték, mert 5 új diák jelentkezett az adott szakra (bármikor felvételt nyerhetnek évközben!) és helyet kellett számukra csinálni. Minőségi munkák elkészültének lehettünk tanúi. Ahogy a főépületben, itt is bementünk a csendes szobába, ahol elmélyülten végezték a diákok a feladataikat paravánok mögött.

Ebédre visszatértünk a BRAHE központba. Megtisztelt jelenlétével az ebéd alatt az intézmény igazgatóasszonya, **Jaana Rittola** is. Ebéd után az autószerelőknél többféle eszköz segítségével kipróbálhattuk a diákok által használt digitális eszközöket. A kiterjesztett valóság különböző szakmai programjai segítségével lépés sorozatokat tudnak begyakorolni a képzésben résztvevők. A hibázások nem járnak anyagi és személyi károkozással. A program vizsgáztatásra is alkalmas. A későbbiekben fűtésszerelő, belsőépítész tanműhelyeket kerestünk fel. Megtudtuk, hogy az iskola két faházat épített fel, ennek eladási árából részesül az intézmény is.

A szakmai nap zárásaként az oktatásfinanszírozás finn modelljét ismertette **Antti Lantoo**. A hosszú tartalmas prezentációból megtudhattuk, hogy a szakképző iskolák eredményorientált támogatási rendszerben működnek. A szakmát tanulók pénzbeli támogatása eltér a hazai formától, de az ingyenes étkezés (reggeli, ebéd) rokonszenves vonás. A nap végén ismét rengeteg új információval gazdagodva tértünk vissza szállásunkra.

4. Nap -2022. szeptember 22.

A harmadik munkanapon házigazdáink (Ari és Niina) autókkal vittek át Ouluba, ahol az OSAO oktatási központot kerestük fel. Az OSAO Oktatási Konzorcium (VET) szakmai szakértőkből álló, vezető oktatási közösség Finnországban, amely szakmai ismereteket és folyamatos tanulást biztosít.

Az intézményben szívélyes fogadtatásban volt részünk, diákok és tanárok invitáltak a tárgyalóba. Egy rövid bemutatkozó kör után meghallgattuk **Satu Virtanen** előadását az intézményről és a futó pályázatokról. A vállalkozói szellem fejlesztése, erősítése az egyik meghatározó lába a kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkező

intézménynek. Döbbenetes volt szembesülni a magas hallgatói létszámmal (közel 8500 fő) és a finanszírozási összeggel (90,7 millió euró). Az intézmény több mint 6000 együttműködő partnerrel végzi magas színvonalú munkáját. Tevékenységüknek is köszönhető, hogy Oulut a világ 13 legokosabb városa közé sorolták, az itt kifejlesztett technológiát 2,6 milliárd ember használja naponta. Megtudtuk azt is, hogy az OSAO tevékenységének középpontjában a nemzetköziesítés, amely a külföldi vállalatoknál eltöltött tanulmányi időszakokra is kiterjed. A hallgatók és az alkalmazottak mobilitásai többnyire Európa felé irányulnak, de 38 nemzetközi partnerük között akad az Európai Unió kívüli ország is. Az OSAO támogatja a hallgatók külföldi tartózkodását Erasmus+ projektforrásokból és az OSAO saját finanszírozásából.

A prezentáció végén a **Väkevä** projekt rövid ismertetése történt meg. A projekt a fenntartható fejlődés, digitalizáció és nemzetköziesítés tartalmait konkretizálja a **vállalkozói oktatás** stratégiájában.

A bemutatót követő beszélgetés után meglátogattunk egy olyan foglalkozást, ahol ennek a projektnek a szellemében a diákok piaci termék előállításának folyamatát (kitalálás, legyártás, reklám, értékesítés) valósíthatták meg. Frissen alakult diákvállalkozásaik stratégiáját és a termék vagy szolgáltatás részleteit dolgozták ki az órán. Láthattunk végzős diákok véleményéből összeállított kisvideót és elkészült termékeket is. Meghallgathattuk az alkotókat a tapasztalataikról. Ott tartózkodásunk alatt többnyire azt láttuk, hogy a diákok hajlandók a kommunikációra. A foglalkozás végén a diákok Magyarországra vonatkozó kérdéseire válaszoltunk.

Ebédünket a Katri Antel asema (állomás) nevű helyen fogyasztottuk el, majd **Eemeli Alanne** oktatási tanácsadó előadását hallgattuk meg (*A jövő építése vállalkozói ismeretek oktatásán keresztül*). Előadásából megtudtuk, hogy 1990-2017 között nagyívű fejlődés zajlott a témában (pl. 1994 óta szerepel a finn tananyagban a vállalkozói ismeret), és azt is, hogy a finn oktatás azonosul az Európai Bizottság állásfoglalásával („A vállalkozói nevelés felkészíti az embereket arra, hogy felelősségteljes és vállalkozó szelleműek legyenek. Segíti az embereket a saját maguk által kitűzött célok eléréséhez szükséges készségek, ismeretek és attitűdök fejlesztésében.”). Eemeli arról is beszámolt, hogy a kormányzat, illetve Oulu város vezetése miképpen támogatja a vállalkozási készségek fejlesztését kisgyermekkorától egészen a tanulmányok befejezéséig és akár még ez után is. Kidolgoztak egy részletes támogató anyagot ahhoz, hogy korosztályra szabottan oktassák az Európai Bizottság által meghatározott vállalkozási alapkészségeket. Ez túlmutat a cégalapításhoz szükséges tudáson, mert egyetemesen hasznosítható tapasztalatot, tudást ad már gyermekkorától: innovativitás, proaktivitás, rugalmasság, pénzügyi ismeretek, stb. területén.

A hosszú, tartalmas nap után fáradtan tértünk vissza Raaheba, ahol házigazdáink lazacsütéssel, finn szaunával segítettek a regenerálódásban.

5. Nap -2022. szeptember 23.

A negyedik munkanapon ismét a BRAHE iskola központi épületében találkoztunk házigazdáinkkal. A délelőtti folyamán a fémipari képzések helyszíneit, eszközeit csodálhattuk meg. Meghallgattuk **Leo Aho**, eredetileg hegesztőmérnök, jelenleg a legújabb digitális módszerek bevezetéséért felelős szakoktató előadását az iskolában használt modern technológiákkal kapcsolatban. Pl. hőközpont 3D képe alapján mindent előre megnéznek, tanulnak, megmérnek, majd a meleg, poros helyiségben nem kell sok időt tölteni, csak célirányosan a konkrét szerelést/feladatot elvégezni, így az praktikus és kevésbé megterhelő a diákok számára.

A közeli acélgyárnak köszönhetően némi nyersanyag és megmunkálógép támogatásra is számíthat az intézmény. A hegesztő műhelyekben többállásos munkaállomásokban fejlett technológiát tanulhatnak a diákok (akik között vannak lányok is). A hatalmas üzemcsarnokból a faipari részlegbe mentünk, ahol kárpitós, belsőépítés, bútorsztalos képzés zajlik.

Ezután megnéztük a szépségápolási szakterülethez tartozó képzés helyszínét, amely egy régebbi, nagy udvarral rendelkező, a diákok által felújított épületben kapott helyet. Egy harmadéves fodrász-kozmetikus hallgató részletesen elmesélte a tananyag felépítését, az egyes szakaszok egymásra épülését. Ő maga szakmaváltó, a pandémia előtt 10 évig felszolgálóként dolgozott, de új szakmát talált magának. A felső szinten fizetővendégeket fogadnak a felsőbb évesek, az alsó szinten az első évfolyam fodrászműhelye és a masszörztanulók helyisége kapott helyet. A tavaszi és őszi szünetben 1-1 hétig, illetve a nyári szünetben 1 hónapig a végzős diákok fogadhatnak fizetős vendéget a műhelyben, ahol pénzért bérlik a széket és saját anyagokat kell használniuk. Ő maga is rendelkezik már

saját vendégkörrel a szülőfalujában (Ruukki), ahol tervei szerint házhoz kiszálló szépségiparos lesz, tekintve, hogy az ott lakó idősebbeknek erre van a legnagyobb igénye.

A nap utolsó szakmai tevékenységeként a felépült faházakat mutatták meg nekünk, amelyek egy lakóparkban, több más cég által épített házak között volt található. Érdekes volt látni, hogy a tetők burkolása nem egységes a környéken (fém, bituzsindely, betoncserép), és az ajtók pántolása is eltérő volt. A teraszok kivételével teljesen kész házak voltak. A leendő vevő a lakberendező szakos tanulóktól kérhet belső kialakítást is.

6. Nap -2022. szeptember 24.

Az ötödik munkanapon a vendéglátás képzés keretében a Raaheban található Pancho Villa vendéglőben gyakorlaton tartózkodó diák beszélt arról, hogy a pályaorientáció hogyan néz ki Finnországban. Az általános iskolásoknak lehetőségük van érdeklődésüknek megfelelő munkahelyen kipróbálni magukat, így a továbbtanuláskor már valós képpel rendelkeznek az elsajátítani kívánt, kiválasztott szakmáról.

A szakmai napot értékelő beszélgetéssel zártuk. A finn szakképzés módszertani felkészültsége, anyagi támogatottsága eltér a magyar modelltől, de jól látszik, hogy mi az, ami átemelhető, beépíthető a hazai képzésbe. Ennek elsősorban anyagi feltételei vannak. A további együttműködés lehetősége is szóba került a résztvevők küldő iskoláival. A szakmai beszélgetés végén átvehettük a tanúsítványokat.

7. Nap - szeptember 25.

Hazautazásunkhoz Ari és Niina biztosított az oului repülőtérre transzfert. Gépünk 14.55-kor szállt fel és a helsinki átszállás után 19 óra körül landoltunk Budapesten.